

Міжнародний гуманітарний університет
Факультет стоматології та фармацевції
Кафедра загальної та клінічної фармакології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Історія України та української культури

Галузь знань

22 Охорона здоров'я

Спеціальність

226 Фармація, промислова фармація

Назва освітньої програми

Фармація, промислова фармація

Рівень вищої освіти

Другий (магістерський) рівень

Розробники і викладачі	Контактний тел.	E-mail
Професор, доктор історичних наук Гончарук Тарас Григорович	0673694160	tarasiy2004@ukr.net
Сторінка курсу у Moodle: https://moodle.mgu.edu.ua/course/view.php?id=1227		

1. АНОТАЦІЯ ДО КУРСУ

Історія України та української культури – наука, що вивчає історичний розвиток української держави, закономірності розвитку української культурологічної думки, проблеми національно-державного відродження України, вузлові проблеми історичного минулого українського народу, які розглядаються з позицій загальнолюдських цінностей.

Мета вивчення – є формування в студента сучасного мислення на основі усвідомлення подій минулого, причинно-наслідкових зв'язків, розуміння процесу історичного та культурного розвитку українського суспільства в контексті світових цивілізаційних вимірів, розуміння

сутності перетворень, що від- буваються в Україні, значення історії і культури в галузі медицини, визна- чення місця країни у загальноєвропейському просторі і завдань.

Пререквізити: для освоєння даної дисципліни необхідні знання, вміння та навички придбані при вивченні наступних дисциплін: Історія, Українська література, Українська мова.

Постреквізити: знання, вміння і навички, отримані при вивченні дисципліни необхідні для освоєння наступних дисциплін: Етика, Естетика, Історія медицини, Соціологія, Медична психологія, Логіка.

2. ОЧІКУВАНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКІ ПЛАНУЄТЬСЯ СФОРМУВАТИ ТА ДОСЯГНЕННЯ ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

У процесі реалізації програми дисципліни «Історія України та української культури» формуються наступні компетентності із передбачених освітньою програмою:

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати типові та складні спеціалізовані задачі та критично осмислювати й вирішувати практичні проблеми у професійній фармацевтичній та/або дослідницько-інноваційній діяльності із застосуванням положень, теорій та методів фундаментальних, хімічних, технологічних, біомедичних та соціально-економічних наук; інтегрувати знання та вирішувати складні питання, формулювати судження за недостатньої або обмеженої інформації; зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та їх обґрунтованість до фахової та нефахової аудиторії.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК. 1. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК. 10. Здатність до вибору стратегії спілкування, працювати автономно, в команді та з експертами з інших галузей знань та видів економічної діяльності, мати навички міжособистісної взаємодії.

Спеціальні (фахові) компетентності

ПРН 1. Проводити професійну діяльність у соціальній взаємодії оснований на гуманістичних і етичних засадах; ідентифікувати майбутню професійну діяльність як соціально значущу для здоров'я людини.

ПРН 5. Позиціонувати свою професійну діяльність та особистісні якості на фармацевтичному ринку праці; формулювати цілі власної діяльності з урахуванням суспільних і виробничих інтересів

Навчальна дисципліна Історія України та української культури забезпечує досягнення програмних результатів навчання (РН), передбачених освітньою програмою:

3. ОБСЯГ ТА ОЗНАКИ КУРСУ

Загалом	Вид заняття (денне відділення / заочне відділення)	Ознаки курсу
---------	---	--------------

ЕКТС	годин	Лекційні заняття	Семінарські заняття	Самостійна робота	Курс, (рік навчання)	Семестр	Обов'язкова / вибіркова
4	120	28/16	28/14	64/90	1	1	обов'язкова

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		лекц.	прак	сам. роб.		лекц.	прак	сам. роб.
Тема 1. Вступ. Початки формування державності на українських землях. Стародавня культура України. Становлення і розвиток людського суспільства.	12	4	4	8	14	2	2	10
Тема 2. Давньоруська держава IX-XIII ст. Українська культура княжої доби.	12	4	4	8	14	2	2	10
Тема 3. Історичні та культурні реалії в Україні у II пол. XIV- у I пол. XVII ст.	12	4	4	8	14	2	2	10
Тема 4. Соціально-економічне та політичне становище України наприкінці XVIII – початку XX ст.	12	4	4	8	14	2	2	10
Тема 5. Відродження української держави початку XX ст. Розквіт модернізму.	12	4	4	8	14	2	2	10
Тема 6. Українські землі в міжвоєнний період (1919-1939 рр.).	12	4	4	8	14	2	2	10
Тема 7. Україна в 40-80- х роках XX ст.	12	2	2	8	13	2	1	10
Тема 8. Національно-державне відродження України к. XX – XXI ст.	12	2	2	8	23	2	1	20
Усього годин	120	28	28	64	120	16	14	90
ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ – ЕКЗАМЕН/ЗАЛІК								

5. ТЕХНІЧНЕ Й ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ / ОБЛАДНАННЯ

Студенти отримують теми та питання курсу, основну і додаткову літературу, рекомендації, завдання та оцінки за їх виконання як традиційним шляхом, так і з використанням університетської платформи он-лайн навчання на базі Moodle. Окрім того, практичні навички у пошуку та аналізу інформації за курсом, з оформлення індивідуальних завдань, тощо, студенти отримують, користуючись університетськими комп'ютерними класами та бібліотекою.

6. ПИТАННЯ ДО СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№	Кількість
---	-----------

з/п	Назва теми	годин
		денна /заочна форма
1	Вступ. Початки формування державності на українських землях. Стародавня культура України. Становлення і розвиток людського суспільства. 1. Предмет і завдання курсу «Історія і культура України». Періодизації історії та культури України. 2. Формування українського етносу.	4/2
2	Давньоруська держава IX-XIII ст. Українська культура княжої доби. 1. Утворення і розвиток Київської Русі у сер. IX – X ст. Економічне життя та суспільно-політичний устрій. 2. Утворення Галицько-Волинської держави. Внутрішня і зовнішня політика Данила Галицького.	4/2
3	Історичні та культурні реалії в Україні у II пол. XIV- у I пол. XVII ст. 1. Розвиток українських земель у складі іноземних держав. Утворення Литовсько-Руської держави, становище українських земель у її складі. 2. Формування і вихід на історичну арену українського козацтва. Заснування Запорізької січі.	4/2
4	Соціально-економічне та політичне становище України наприкінці XVIII – початку XX ст. 1. Соціально-економічне та політичне становище кінця XVIII – початку XX ст. 2. Посилення національно-визвольної боротьби в Галичині, Північній Буковині, Закарпатті напередодні Першої світової війни.	4/2
5	Відродження української держави початку XX ст. Розквіт модернізму. 1. Утворення Центральної Ради, її внутрішня та зовнішня політика. Боротьба з російським Тимчасовим буржуазним урядом. Проголошення УНР. Боротьба більшовиків проти української держави. 2. Український модернізм. Становлення українського модерну та його особливості. Освіта та наука в роки національної революції 1917 – 1921 рр.	4/2
6	Українські землі в міжвоєнний період (1919-1939 рр.). 1. Політика військового комунізму в Україні. Голод 1921-1923 рр. «Нова економічна політика» більшовиків в Україні. Проблеми національно-державного будівництва. Утворення СРСР. 2. Соціально-економічне та національно-політичне становище Західно і України під владою Польщі, Румунії та Чехословаччини в 20-30 рр.	4/2

7	Тема 7. Україна в 40-80- х роках ХХ ст. 1. Напад фашистської Німеччини на СРСР. Причини та характер війни. Окупація України. 2. Розправа з шістдесятництвом. Новітня русифікація 70-80-х ХХ ст. Теорія злиття націй та її втілення в СРСР. Освіта, література, театр, кінематограф, ЗМІ за умов русифікації української культури.	2/1
8	Тема 8. Національно-державне відродження України к. ХХ – ХХІ ст. 1. Прийняття Акту про державну незалежність України (24.08.1991) Всеукраїнський референдум 01.12.1991 року. Обрання Президентом України Л.М.Кравчука. Україна в умовах незалежності. 2. Театр і українське кіномистецтво: позитивні та негативні фактори розвитку. Створення нової концепції національної освіти.	2/1
Всього		28/14

7. САМОСТІЙНА РОБОТА

До самостійної роботи студентів щодо вивчення дисципліни «Історія України та української культури» включаються:

1. Знайомство з науковою та навчальною літературою відповідно зазначених у програмі тем.
2. Опрацювання лекційного матеріалу.
3. Підготовка до практичних занять.
4. Консультації з викладачем протягом семестру.
5. Самостійне опрацювання окремих питань навчальної дисципліни.
6. Підготовка та виконання індивідуальних завдань у вигляді есе, рефератів тощо.
7. Підготовка до підсумкового контролю.

Тематика та питання до самостійної підготовки та індивідуальних завдань

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		Денна/заочна форма
1	Вступ. Початки формування державності на українських землях. Стародавня культура України. Становлення і розвиток людського суспільства. Реферат 1. Предмет і завдання курсу «Історія і культура України». Періодизації історії та культури України. 2. Формування українського етносу.	8/10

2	<p>Давньоруська держава IX-XIII ст. Українська культура княжої доби. Реферат</p> <p>1. Утворення і розвиток Київської Русі у сер. IX – X ст. Економічне життя та суспільно-політичний устрій.</p> <p>2. Утворення Галицько-Волинської держави. Внутрішня і зовнішня політика Данила Галицького.</p>	8/10
3	<p>Історичні та культурні реалії в Україні у II пол. XIV- у I пол. XVII ст. Реферат</p> <p>1. Розвиток українських земель у складі іноземних держав. Утворення Литовсько-Руської держави, становище українських земель у її складі.</p> <p>2. Формування і вихід на історичну арену українського козацтва. Заснування Запорізької січі.</p>	8/10
4	<p>Соціально-економічне та політичне становище України наприкінці XVIII початку XX ст. Реферат</p> <p>1. Соціально-економічне та політичне становище кінця XVIII – початку XX ст.</p> <p>2. Посилення національно-визвольної боротьби в Галичині, Північній Буковині, Закарпатті напередодні Першої світової війни.</p>	8/10
5	<p>Відродження української держави початку XX ст. Розквіт модернізму. Реферат</p> <p>1. Утворення Центральної Ради, її внутрішня та зовнішня політика. Боротьба з російським Тимчасовим буржуазним урядом. Проголошення УНР. Боротьба більшовиків проти української держави.</p> <p>2. Український модернізм. Становлення українського модерну та його особливості. Освіта та наука в роки національної революції 1917 – 1921 рр.</p>	8/10
6	<p>Українські землі в міжвоєнний період (1919-1939 рр.). Реферат</p> <p>1. Політика військового комунізму в Україні. Голод 1921-1923 рр. «Нова економічна політика» більшовиків в Україні. Проблеми національно-державного будівництва. Утворення СРСР.</p> <p>2. Соціально-економічне та національно-політичне становище Західно і України під владою Польщі, Румунії та Чехословаччини в 20-30 рр.</p>	8/10
7	<p>Тема 7. Україна в 40-80- х роках XX ст.</p>	8/20

	Реферат 1. Напад фашистської Німеччини на СРСР. Причини та характер війни. Окупація України. 2. Розправа з шістдесятництвом. Новітня русифікація 70-80-х ХХ ст. Теорія злиття націй та її втілення в СРСР. Освіта, література, театр, кінематограф, ЗМІ за умов русифікації української культури.	
8	Тема 8. Національно-державне відродження України к. ХХ – ХХІ ст. Реферат 1. Прийняття Акту про державну незалежність України (24.08.1991) Всеукраїнський референдум 01.12.1991 року. Обрання Президентом України Л.М.Кравчука. Україна в умовах незалежності. 2. Театр і українське кіномистецтво: позитивні та негативні фактори розвитку. Створення нової концепції національної освіти.	8
	Всього	64

1. ВИДИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Силабус навчальної дисципліни передбачає наступні види та методи контролю:

Види контролю	Складові оцінювання
поточний контроль , який здійснюється у ході: проведення практичних занять, виконання індивідуального завдання; проведення консультацій та відпрацювань.	50%
підсумковий контроль , який здійснюється у ході проведення іспиту (заліку).	50%

Методи діагностики знань (контролю)	фронтальне опитування; наукова доповідь, реферати, усне повідомлення, індивідуальне опитування; робота у групах; ділова гра, розв'язання ситуаційних завдань, кейсів, практичних завдань, іспит (залік)
--	---

Питання для іспиту/заліку

Визначення поняття «культура» та його багатозначність.
Періодизація історії української культури.
Що таке мистецтво? Назвати види й художньо-естетичні напрями.
Культурологічна думка в Україні.
Прадавня культура України. Звичай, традиції, етична та естетична концепції.
Культура міст-держав Північного Причорномор'я.
Що таке язичництво та причини його виникнення.

Картина світу слов'янського язичництва.

Міфи та їх значення для розвитку народної творчості.

Становлення та розвиток жанрів українського фольклору, його мотиви й персонажі у творах літератури та мистецтва..Що таке народні звичаї та чим вони відрізняються від культового ритуального дійства?

.Хрещення Русі та його значення для розвитку культури.

Православні церковні братства на Україні та їх роль у розвитку національної культури.

Острозький науково-просвітницький і культурний центр та його значення для розвитку української культури.

Українське музичне мистецтво в епоху бароко.

Українське образотворче мистецтво та архітектура в епоху бароко.

Яку роль відіграє іконостас у православному храмі?

Місце культури Київської Русі в історії української культури.

Українське театральне мистецтво XVII – XVIII ст. (шкільний театр, вертеп).

Народний театр вертеп, його структура та особливості.

Поширення друкарства на Україні та його значення для розвитку національної культури.

Походження слов'ян та їх розселення на території України

Утворення Руської держави. Роль норманів у формуванні державності в Середньому Подніпров'ї в IX–X ст.

Русько-візантійські відносини в IX–XII ст.

Суспільно-політичні відносини в Київській Русі в XI – на початку XII ст.

Культура Київської Русі IX–XIII ст.

Відносини Київської Русі з кочовими народами східноєвропейських степів у X–XIII ст.

Монголо-татарські завоювання у Східній Європі та їх вплив на історичний розвиток українських земель

Теорія походження Русі в сучасній українській історіографії

Об'єднання українських земель у складі Галицько-Волинського князівства

Держава Данила Галицького в системі політичних відносин

Центрально-Східної Європи

Галицько-Волинське князівство в XIII ст.: особливості політичного та соціально-економічного розвитку

Галицько-Волинська держава в останній третині XIII – першій половині XIV ст.: тенденції розвитку

Приєднання українських земель до складу Великого Князівства Литовського та їх політичний статус у XIV – першій половині XVI ст.

Політичні унії між Литвою і Польщею та їхній вплив на історію українського етносу

Національні та релігійні рухи в Україні в XIV – першій половині XVII ст.

Українська культура XIV – першої половини XVI ст.

Польська експансія на українських землях в XIV – XV ст.

Українські землі у складі Речі Посполитої (до середини XVI ст.).

Основні тенденції соціально-економічного розвитку українських земель у другій половині XVII – XVIII ст.

Архітектура та мистецтво в Україні в XVI – XVII ст.

Освіта і наука в Україні в XVI – першій половині XVII ст.: тенденції розвитку

Основні групи джерел з історії України XVI – XVIII ст.

Українські землі в контексті польсько-російського протистояння (друга половина XVII – XVIII ст.). Українські землі під владою Речі Посполитої в другій половині XVII – XVIII ст.

Причини утворення Запорізької Січі та її роль в історії України (до середини XVII ст.)

Українське козацтво та його роль у суспільно-політичному житті Речі Посполитої першої половини XVI ст.

Етапи закріпачення селян у Польсько-Литовській і державі XV – першій половині XVII ст.

Концепція історичного розвитку українських земель епохи середньовіччя в працях Михайла Грушевського
Причини і початок Національно-визвольної війни українського народу під проводом Богдана Хмельницького

Українсько-польська війна в 1649–1653 рр. та її наслідки
Основні напрями внутрішньої та зовнішньої політики Богдана Хмельницького
37. Українсько-московський договір та його реалізація в 1654–1657 рр.

38. Кримське ханство: особливості політичного та соціально-економічного розвитку
39. Українська шляхта в XIV – першій половині XVII ст.

Слобідська Україна в другій половині XVII – XVIII ст.: територія, населення, політичне та економічне становище

Особливості розвитку Галичини, Буковини та Закарпаття в другій половині XVII – XVIII ст.
42. Гетьманство Івана Виговського. Гадяцький трактат

Перше гетьманство Юрія Хмельницького. Причини розколу Української козацької держави та його наслідки

Гетьманство Петра Дорошенка: спроба об'єднання України
Гетьманщина на зламі XVII – XVIII ст. Іван Мазепа та Пилип Орлик.

Військовий та адміністративний устрій Гетьманщини. Політика російського царизму щодо Гетьманщини в другій половині XVII – на початку XVIII ст.

Гетьманщина у XVIII ст.: характерні риси політичного та економічного розвитку
Магдебурзьке право на українських землях: особливості впровадження

Західноукраїнські землі в складі Австрії (кінець XVIII – перша половина XIX ст.): політико- правовий аспект
Соціально-економічне становище українського населення Австро-Угорщини в другій половині XIX – на початку XX ст.
Українське національне відродження першої половини XIX ст. у Наддніпрянщині й Галичині: порівняльна характеристика
Опозиційні та революційні рухи в Україні першої половини XIX ст.

Кирило-Мефодіївське товариство: діячі та програмні засади

Еміграція українців у XIX–XXI ст.: причини та напрямки

Демографічні процеси в Україні кінця XIX–XX ст.

Політизація українського руху в Наддніпрянщині на зламі XIX–XX ст.

Наукова та громадсько-політична діяльність Івана Франка

Державницький напрям в українській історіографії

Народницький напрям в українській історіографії

Україна в роки Першої світової війни

Українська національна революція 1917–1920 рр.: етапи
державотворення

Українська Центральна Рада: становлення національної
державності

Внутрішня та зовнішня політика Української держави в 1918 р.

Відродження та занепад УНР у період правління Директорії

Утворення ЗУНР. Українсько-польська війна 1918–1919 рр.

Історичне значення, причини поразки та уроки Української
революції 1917–1920 рр.

Економічна політика більшовиків в Радянській Україні в 20-ті
роки XX ст.

Західноукраїнські землі в 1919–1939 рр.: політичне становище та
національні рухи

Національна політика більшовиків в Україні в 20-х роках XX ст.

Включення України до складу СРСР

Соціалістична модернізація в радянській Україні: форми та наслідки

Голодомор 1932–1933 рр. в історичній пам'яті українського народу

Українська культура в 20–30-х роках ХХ ст.

«Радянська Західна Україна» в 1939–1941 рр.

Україна в період Другої світової війни та перші повоєнні роки

Післявоєнний сталінський режим в Україні (1945–1953 рр.).

Український національний рух у період Другої світової війни і

в перші повоєнні роки 83. Україна в середині 1950-х – першій половині

1980-х років: основні тенденції розвитку 84. Український

дисидентський та правозахисний рух 60–70-х років ХХ ст.

Розпад СРСР та відновлення незалежності України

Політичний розвиток України в 1991–2017 рр.

Соціально-економічний розвиток України в 1991–2017 рр.

Зовнішня політика сучасної України. Українці в світі:

тенденції розвитку діаспори

Етнодемографічні зміни в Україні у ХХ ст.

Культурно-інтелектуальна історія України зламу ХХ–ХХІ ст.

1. ОЦІНЮВАННЯ ПОТОЧНОЇ, САМОСТІЙНОЇ ТА ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ З ПІДСУМКОВИМ КОНТРОЛЕМ У ФОРМІ ЕКЗАМЕНУ/ ЗАЛІКУ

<i>Денна форма навчання</i>			
<i>Поточний контроль</i>			
Види роботи	Планові терміни виконання	Форми контролю та звітності	Максимальний відсоток оцінювання

Систематичність і активність роботи на семінарських (практичних) заняттях			
1.1. Підготовка до практичних занять	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Перевірка обсягу та якості засвоєного матеріалу під час практичних занять	25
Виконання завдань для самостійного опрацювання			
1.2. Підготовка програмного матеріалу (тем, питань), що виноситься на самостійне вивчення	-//-	Розгляд відповідного матеріалу під час аудиторних занять або ІКР ¹ , перевірка конспектів навчальних текстів тощо	10
Виконання індивідуальних завдань (науково-дослідна робота студента)			
1.3. Підготовка реферату (есе) за заданою тематикою	Відповідно до розкладу занять і графіку ІКР	Обговорення (захист) матеріалів реферату (есе)	10
1.4. Інші види індивідуальних завдань, в т. ч. підготовка наукових публікацій, участь у роботі круглих столів, конференцій тощо.	-//-	Обговорення результатів проведеної роботи під час аудиторних занять або ІКР, наукових конференцій та круглих столів.	5
Разом балів за поточний контроль			50
Підсумковий контроль екзамен / залік			50
Всього балів			100

Заочна форма навчання			
Поточний контроль			
Види самостійної роботи	Планові терміни виконання	Форми контролю та звітності	Максимальний відсоток оцінювання
Систематичність і активність роботи під час аудиторних занять			
1.1. Підготовка до аудиторних занять	Відповідно до розкладу	Перевірка обсягу та якості засвоєного матеріалу під час аудиторних занять	15
За виконання контрольних робіт (завдань)			
1.2. Підготовка контрольних робіт	-//-	Перевірка контрольних робіт (завдань)	15
Виконання завдань для самостійного опрацювання			

¹ Індивідуально-консультативна робота викладача зі студентами

1.3. Підготовка програмного матеріалу (тем, питань), що виноситься на самостійне вивчення	-//-	Розгляд відповідного матеріалу під час аудиторних занять або ІКР ² , перевірка конспектів навчальних текстів тощо	10
Виконання індивідуальних завдань (науково-дослідна робота студента)			
2.1. Підготовка реферату (есе) за заданою тематикою	Відповідно до графіку ІКР	Обговорення (захист) матеріалів реферату (есе) під час ІКР	5
2.3. Інші види індивідуальних завдань, в т.ч. підготовка наукових публікацій, участь у роботі круглих столів, конференцій тощо.	-//-	Обговорення результатів проведеної роботи під час ІКР, наукових конференцій та круглих столів.	5
Разом балів за поточний контроль			50
Підсумковий контроль екзамен / залік			50
Всього балів підсумкової оцінки			100

10. КРИТЕРІЇ ПІДСУМКОВОЇ ОЦІНКИ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ (для іспиту / заліку)

Рівень знань оцінюється:

- «відмінно» / «зараховано» А - від 90 до 100 балів. Студент виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно знаходити та опрацьовувати необхідну інформацію, демонструє знання матеріалу, проводить узагальнення і висновки. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, під час яких давав вичерпні, обґрунтовані, теоретично і практично правильні відповіді, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (есе) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;

- «добре» / «зараховано» В - від 82 до 89 балів. Студент володіє знаннями матеріалу, але допускає незначні помилки у формуванні термінів, категорій, проте за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (есе) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;

- «добре» / «зараховано» С - від 74 до 81 балів. Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, але дає недостатньо обґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, реферату та активність у науково-дослідній роботі;

- «задовільно» / «зараховано» D - від 64 до 73 балів. Студент був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на середньому рівні, допускає помилки, серед яких є значна кількість суттєвих. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, рефератів (есе);

- «задовільно» / «зараховано» E - від 60 до 63 балів. Студент був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним

² Індивідуально-консультативна робота викладача зі студентами

матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні, на всі запитання дає необґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки, має неповний конспект з завданнями до самостійної роботи.

- «незадовільно з можливістю повторного складання» / «не зараховано» FX – від 35 до 59 балів. Студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.

- «незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни» / «не зараховано» F – від 0 до 34 балів. Студент не володіє навчальним матеріалом.

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами

100-бальною шкалою	Шкала за ECTS	За національною шкалою	
		екзамен	залік
90-100 (10-12)	A	Відмінно	зараховано
82-89 (8-9)	B	Добре	
74-81(6-7)	C		
64-73 (5)	D		
60-63 (4)	E	Задовільно	не зараховано
35-59 (3)	Fx	незадовільно	
1-34 (2)	F		

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Михайлов В.В. Історія та культура України : навчальний посібник для студентів неісторичних спеціальностей. Мелітополь: ФО-П Однорог Т.В., 2017. 412 с.
2. Попович М.В. Нарис історії культури України. К.: Арттек, 1999. 728 с.
3. Черепанова С.О. Українська культура: історія і сучасність. Львів: Світ, 1994. 456 с.